

Nousu antaa odottaa itseään

Taloustuokio 2/2024

9.2.2024

**Akava
Works**

Nousu antaa odottaa itseään

- Euroopassa on pieniä merkkejä luottamuksen paranemisesta.
- Heikko kysyntä painaa Suomen ulkomaankauppaa.
- Reaalinen ansiotaso nousee pudotuksen jälkeen.
- Asuntojen uudistuotannon myynti on sakannut pahasti.
- Korkeakoulutettujen työttömyys kohoaa ripeämmin kuin muiden.

Euroopan teollisuuden odotukset ovat edelleen heikot – pientä kohenemista kuitenkin jo näkyy



Manufacturing PMI (S&P Global)

	5.2023	6.2023	7.2023	8.2023	9.2023	10.2023	11.2023	12.2023	1.2024
World	49,5	48,7	48,6	49,0	49,2	48,8	49,3	49,0	50,0
World, Developed	47,6	46,3	47,1	46,8	47,4	47,5	47,7	47,0	48,9
World, Emerging	51,4	51,1	50,2	51,4	50,9	50,1	50,9	50,9	51,1
United States	48,4	46,3	49,0	47,9	49,8	50,0	49,4	47,9	50,7
China	50,9	50,5	49,2	51,0	50,6	49,5	50,7	50,8	50,8
Japan	50,6	49,8	49,6	49,6	48,5	48,7	48,3	47,9	48,0
EU	44,9	43,4	42,7	43,4	43,4	43,2	44,4	44,5	46,5
Euro Area	44,8	43,4	42,7	43,5	43,4	43,1	44,2	44,4	46,6
Germany	43,2	40,6	38,8	39,1	39,6	40,8	42,6	43,3	45,5
France	45,7	46,0	45,1	46,0	44,2	42,8	42,9	42,1	43,1
Italy	45,9	43,8	44,5	45,4	46,8	44,9	44,4	45,3	48,5
Spain	48,4	48,0	47,8	46,5	47,7	45,1	46,3	46,2	49,2
Ireland	47,1	46,5	45,3	43,0	44,3	44,8	47,2	46,2	47,0
United Kingdom	47,5	47,3	47,0	50,8	49,6	48,2	50,0	48,9	49,5
India	58,7	57,8	57,7	58,6	57,5	55,5	56,0	54,9	56,5
Brazil	47,1	46,6	47,8	50,1	49,0	48,6	49,4	48,4	52,8
Australia	48,4	48,2	49,6	49,6	48,7	48,2	47,7	47,6	50,1
Southeast Asia	51,1	51,0	50,8	51,0	49,6	49,6	50,0	49,7	50,3

Lähde: Akava Works, S&P Global ja Macrobond

Palvelualojen odotukset ovat kohentuneet – Euroopassa ikävä kyllä hyvin vähän



Services PMI Business Activity Index (S&P Global)

	5.2023	6.2023	7.2023	8.2023	9.2023	10.2023	11.2023	12.2023	1.2024
World	55,3	53,8	52,6	51,0	50,7	50,4	50,6	51,6	52,3
World, Developed	54,7	53,5	51,8	50,1	50,1	49,8	50,0	50,6	51,4
World, Emerging	56,7	54,6	54,5	53,1	52,0	51,8	52,2	53,8	54,2
United States	54,9	54,4	52,3	50,5	50,1	50,6	50,8	51,4	52,5
China	57,1	53,9	54,1	51,8	50,2	50,4	51,5	52,9	52,7
Japan	55,9	54,0	53,8	54,3	53,8	51,6	50,8	51,5	53,1
EU	55,1	52,0	50,9	47,9	48,7	47,8	48,7	48,8	48,4
Euro Area	55,1	52,0	50,9	47,9	48,7	47,8	48,7	48,8	48,4
Germany	57,2	54,1	52,3	47,3	50,3	48,2	49,6	49,3	47,7
France	52,5	48,0	47,1	46,0	44,4	45,2	45,4	45,7	45,4
Italy	54,0	52,2	51,5	49,8	49,9	47,7	49,5	49,8	51,2
Spain	56,7	53,4	52,8	49,3	50,5	51,1	51,0	51,5	52,1
Ireland	56,0	58,7	56,3	51,8	56,2	53,8	54,1	53,8	46,4
United Kingdom	55,2	53,7	51,5	49,5	49,3	49,5	50,9	53,4	54,3
India	61,2	58,5	62,3	60,1	61,0	58,4	56,9	59,0	61,8
Brazil	54,1	53,3	50,2	50,6	48,7	51,0	51,2	50,5	53,1
Australia	52,1	50,3	47,9	47,8	51,8	47,9	46,0	47,1	49,1

Lähde: Akava Works, S&P Global ja Macrobond

Euroopan laaja luottamusmittari on kohentunut hieman viime kuukausina



Economic Sentiment Indicator (ESI)

	5.2023	6.2023	7.2023	8.2023	9.2023	10.2023	11.2023	12.2023	1.2024
EU	95,4	94,2	94,0	93,4	93,1	93,5	93,8	95,8	95,9
Euro Area	96,4	95,4	94,6	93,8	93,8	93,7	94,0	96,3	96,2
Germany	95,5	93,5	91,3	89,0	89,3	90,1	89,7	92,0	89,8
France	95,8	97,0	94,7	93,4	96,6	94,4	96,2	95,6	98,0
Italy	99,2	98,1	98,5	97,6	96,4	95,5	94,9	97,0	100,8
Spain	100,5	99,8	101,0	102,4	99,2	100,6	99,0	101,2	102,6
Portugal	99,2	100,1	100,6	97,0	95,7	94,5	95,9	96,3	97,5
Austria,	86,3	85,6	87,6	83,6	80,3	83,6	81,2	84,1	86,9
Belgium	90,2	88,3	88,7	87,8	89,6	85,9	89,4	95,7	90,2
Netherlands	95,3	94,4	93,5	93,5	93,6	93,1	96,0	94,9	96,8
Finland	88,6	85,1	83,3	85,6	80,6	81,6	81,7	82,4	88,6
Sweden	89,0	89,1	87,2	86,5	86,3	85,3	86,5	85,6	90,9
Denmark	95,0	96,9	96,3	94,5	90,2	93,4	90,2	93,7	97,0
Estonia	84,5	80,9	81,6	83,8	81,8	80,5	81,6	80,6	82,8
Latvia	93,9	93,6	94,2	95,1	96,8	94,5	94,3	96,0	96,4
Lithuania	94,1	93,3	94,2	94,1	96,0	96,2	96,9	99,3	97,6

Valkoinen taustaväri = normaali lukema

Sininen taustaväri = keskimääräistä huonompi lukema

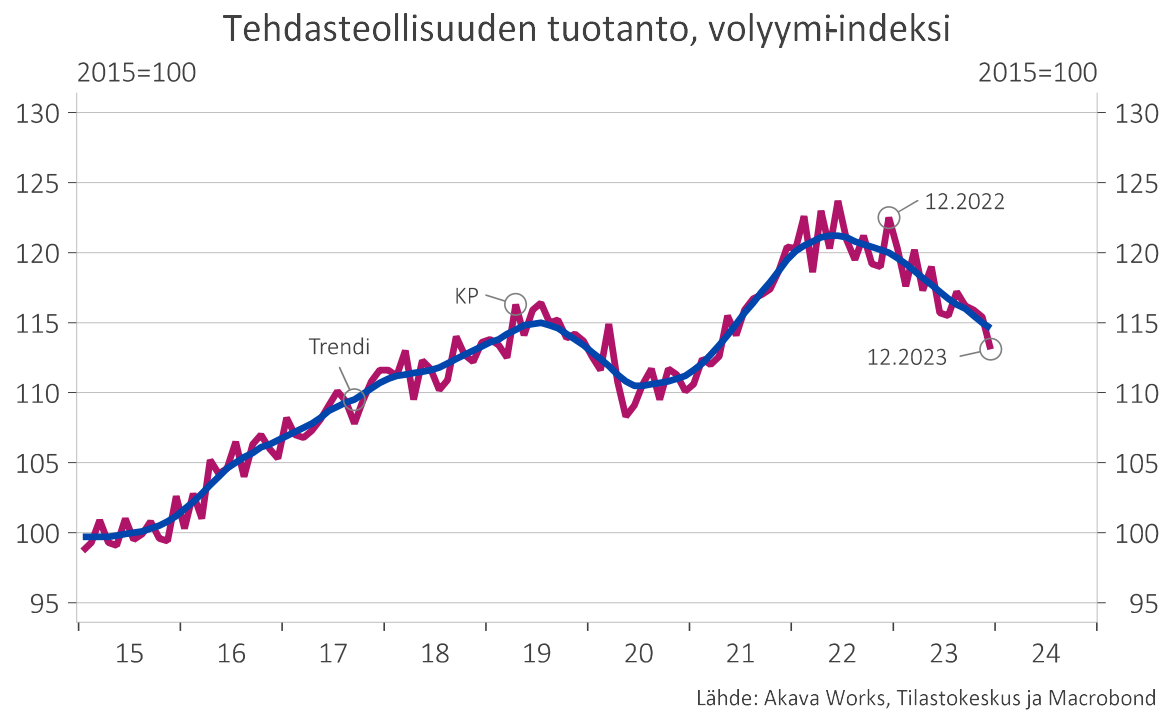
Lähde: Akava Works, European Commission (DG ECFIN) ja Macrobond

Tavaravientiä painaa sekä hintojen että volyymien lasku – kysynnän heikkous on edelleen ongelma

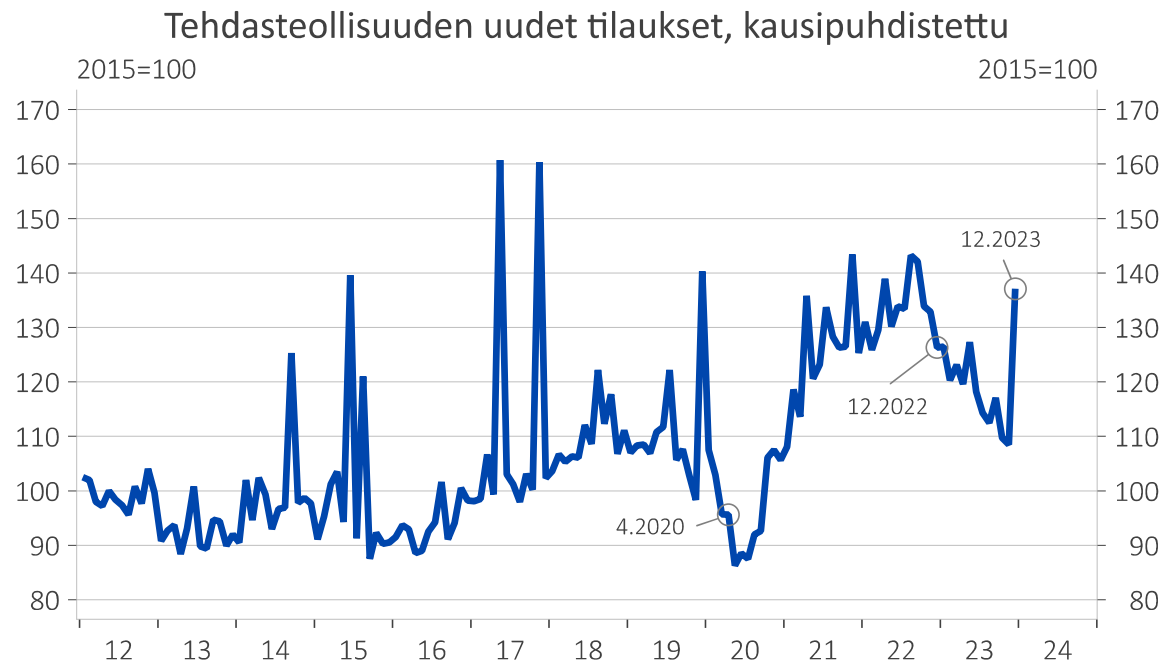


Joulukuu:
Tavaravienti -16,6 % y/y
Tavaratuonti -18,2 %

Tehdasteollisuuden tuotannon trendikasvu joulukuussa -4,5 % y/y (oli marraskuussa -2,9 %)



Teollisuuden uudet tilaukset joulukuussa +1,3 % y/y – metallissa tilauspiikki, vähennystä muualla



Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Harvassa ovat teollisuuden valopilkut

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi, %-muutos vuotta aiemmasta

Laskettu kausipuhdistetun indeksin 3 kuukauden liukuvasta keskiarvosta

	5.2023	6.2023	7.2023	8.2023	9.2023	10.2023	11.2023	12.2023
C Teollisuus	-1,5	-4,1	-4,0	-4,3	-3,5	-2,9	-3,3	-4,5
10-11 Elintarviketeollisuus	-4,2	-3,6	-3,5	-3,1	-1,9	0,0	0,3	0,0
13-15 Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuus	-10,1	-8,3	-8,1	-6,7	-11,4	-9,4	-10,5	-7,2
16-17 Metsäteollisuus	-9,2	-14,8	-20,6	-21,5	-20,7	-16,3	-13,4	-7,1
_16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	-10,7	-11,6	-16,3	-17,1	-19,1	-15,0	-15,3	-10,6
_17 Paperin sekä paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	-9,5	-17,1	-22,9	-23,3	-20,5	-16,3	-11,7	-5,1
19-22 Kemianteollisuus	-3,2	-6,3	-4,3	-3,9	-1,6	0,0	0,3	0,4
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	-10,6	-12,2	-10,0	-7,6	-6,9	-6,5	-9,1	-9,4
24-30 Metalliteollisuus	3,9	0,5	2,9	0,8	1,1	1,0	-0,2	-4,9
_24 Metallien jalostus	9,5	5,8	6,0	3,0	10,5	12,4	7,0	5,2
_25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	-1,1	-0,2	3,7	5,4	7,5	7,9	8,9	7,3
_26-27 Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	-4,9	-3,8	4,7	-0,3	-6,2	-11,9	-12,8	-18,7
_28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	10,8	2,2	-1,3	-1,0	2,5	2,0	0,1	-1,8
_29-30 Kulkuneuvojen valmistus	5,2	-3,8	-5,1	2,1	10,9	12,8	8,3	6,0
31 Huonekalujen valmistus	-18,6	-17,2	-16,0	-12,6	-14,2	-17,6	-18,8	-20,1
32 Muu valmistus	-3,1	-1,2	2,1	6,4	8,6	8,9	5,9	0,7

Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Liikevaihdon kasvu on vaatimatonta kautta linjan – teollisuudessa hinnatkin ovat laskeneet



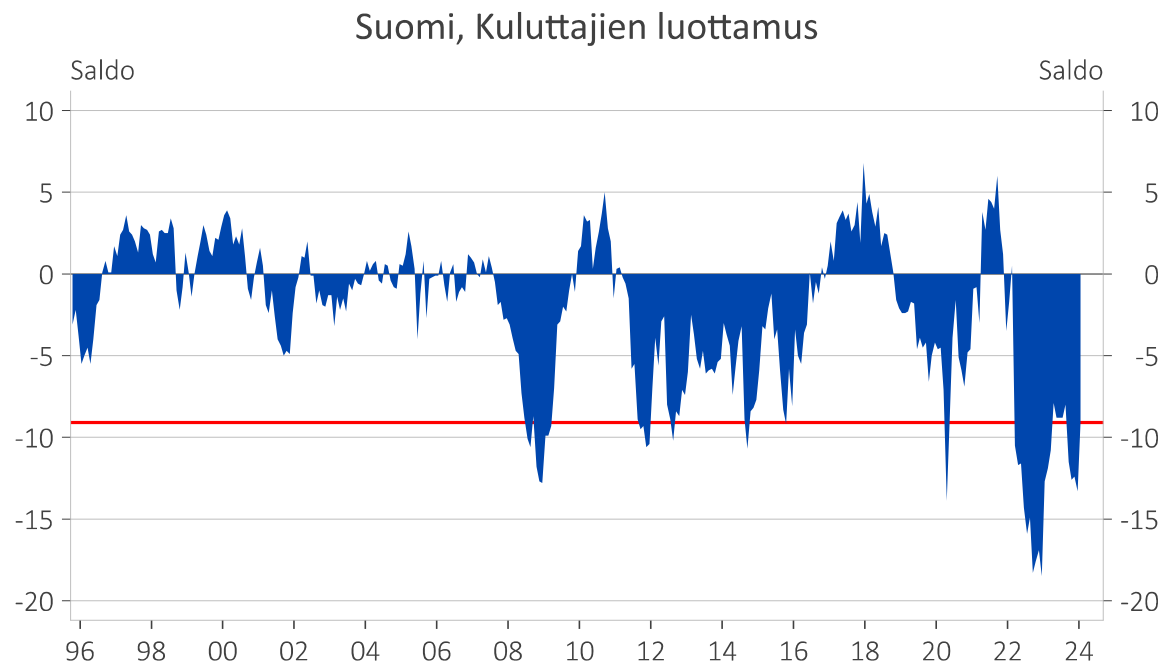
Liikevaihto päätoimialoittain, 12 kk muutos

Laskettu 3 kk liukuvasta keskiarvosta

	5.2023	6.2023	7.2023	8.2023	9.2023	10.2023	11.2023	12.2023
Teollisuus (pl. vesi-, jäte- ym. huolto)	-4,2	-10,4	-12,4	-15,1	-15,8	-14,2	-13,6	-14,0
Palvelut	5,6	4,2	3,3	2,1	0,4	1,2	1,1	1,1
Rakentaminen	-5,1	-4,2	-2,9	-3,9	-7,4	-6,8	-7,1	-7,2
Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvot)	2,6	1,8	1,4	0,6	0,2	0,6	0,5	0,9
Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvot)	-5,4	-6,4	-6,7	-7,5	-8,2	-7,4	-7,8	n/a
Moottoriajoneuvot tukku- ja vähittäiskauppa, korjaus	12,3	13,0	11,5	10,8	9,8	10,9	7,8	n/a

Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

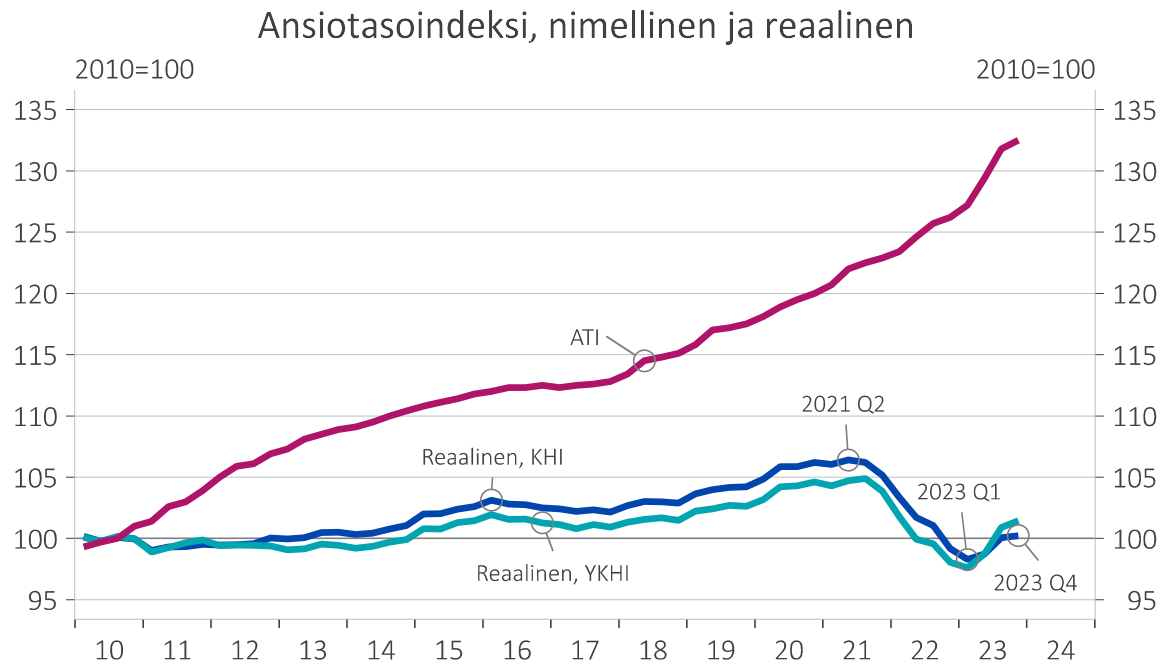
Kuluttajien luottamus on harvoin ollut näin keho – ja vieläpä näin pitkään



Punainen viiva näyttää tammikuun lukeman.

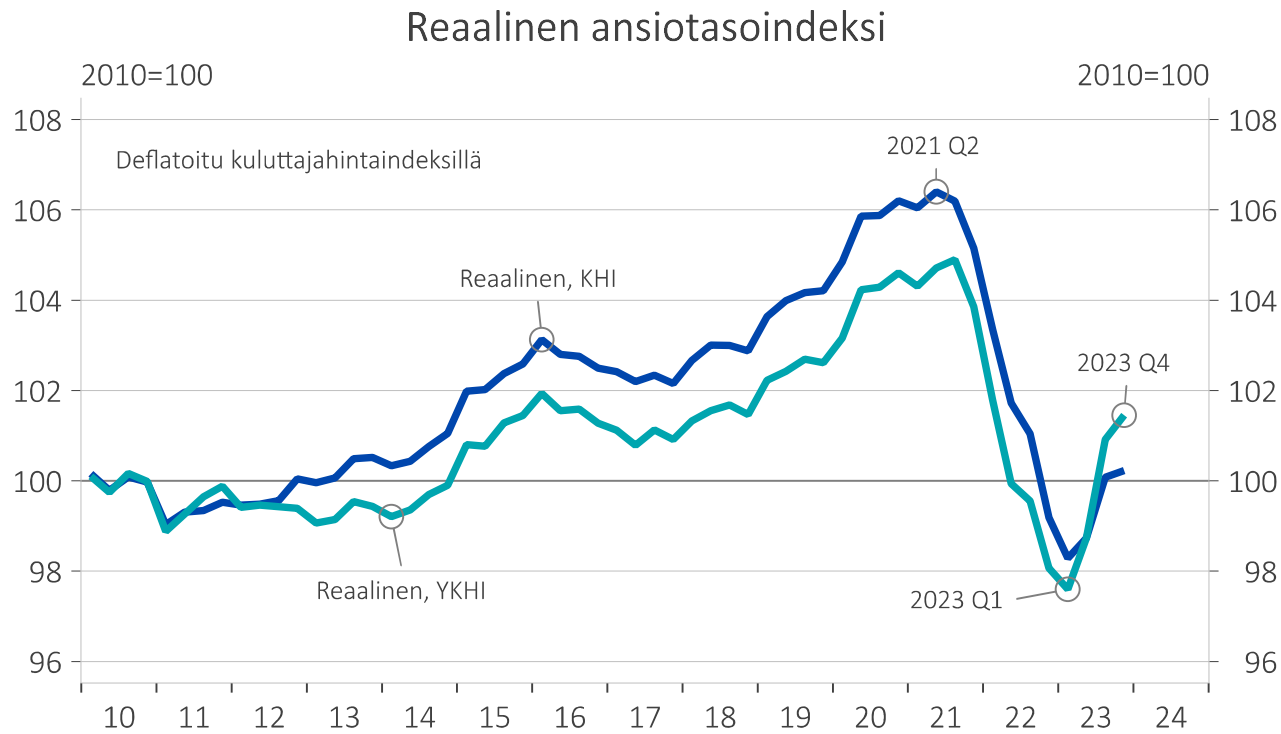
Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Ansiotaso on kohonnut selvästi nimellisesti, mutta ripeän inflaation vuoksi vain vähän reaalisesti



Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Nopea hintojen nousu 2022 ja 2023 söi lyhyessä ajassa yli vuosikymmenen reaalityulojen kasvun



Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

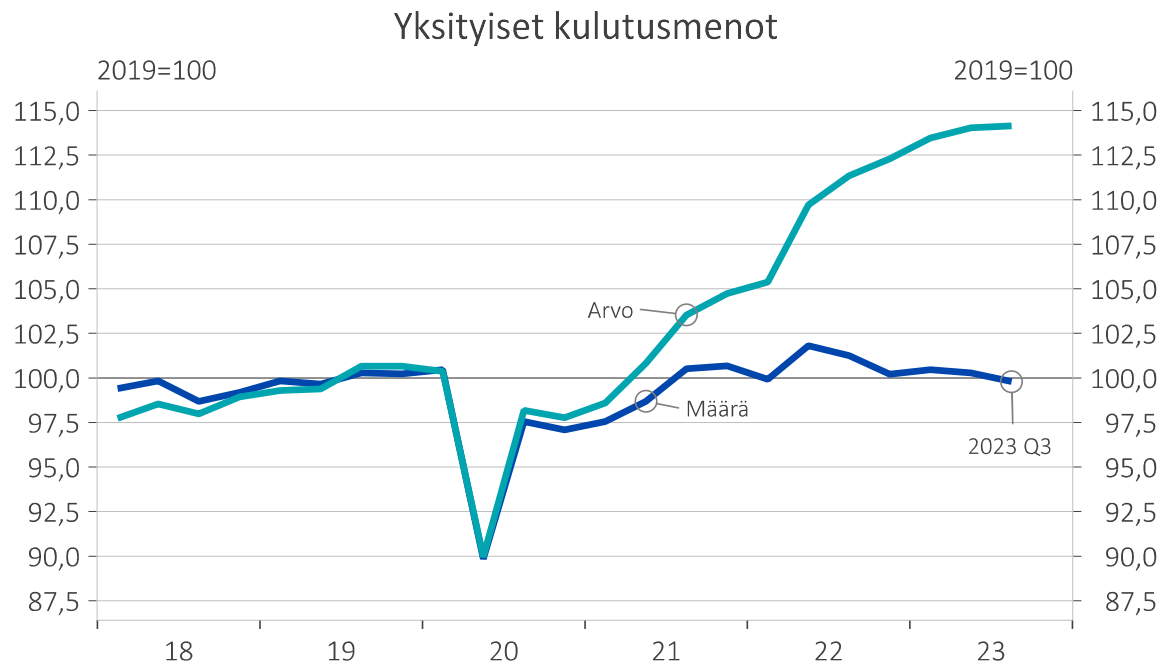
Palkan ostovoima romahti ja kestää kauan, ennen kuin se palaa entiselleen.

Samaan aikaan laskeneiden reaalityulojen verotus kiristyi liian pienien inflaatiotarkistusten vuoksi.

Korot nousivat.

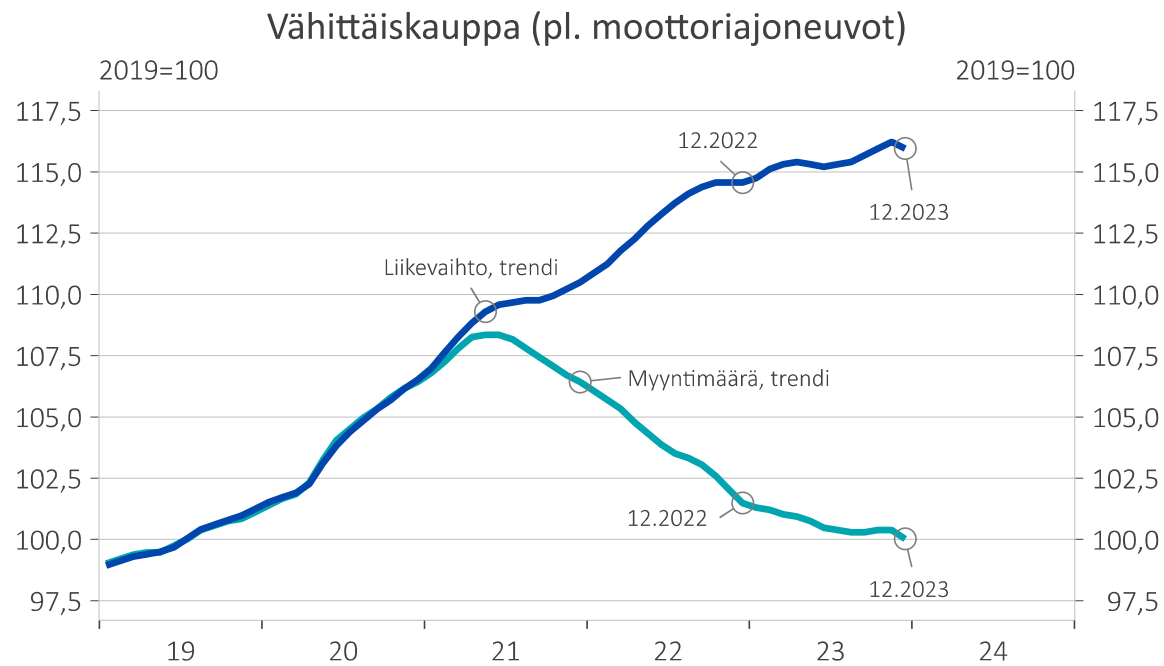
Nyt reaalityulot jälleen kasvavat.

Yksityisen kulutuksen määrä on vuoden 2019 tasolla – kulutusmenot ovat kasvaneet 14 %



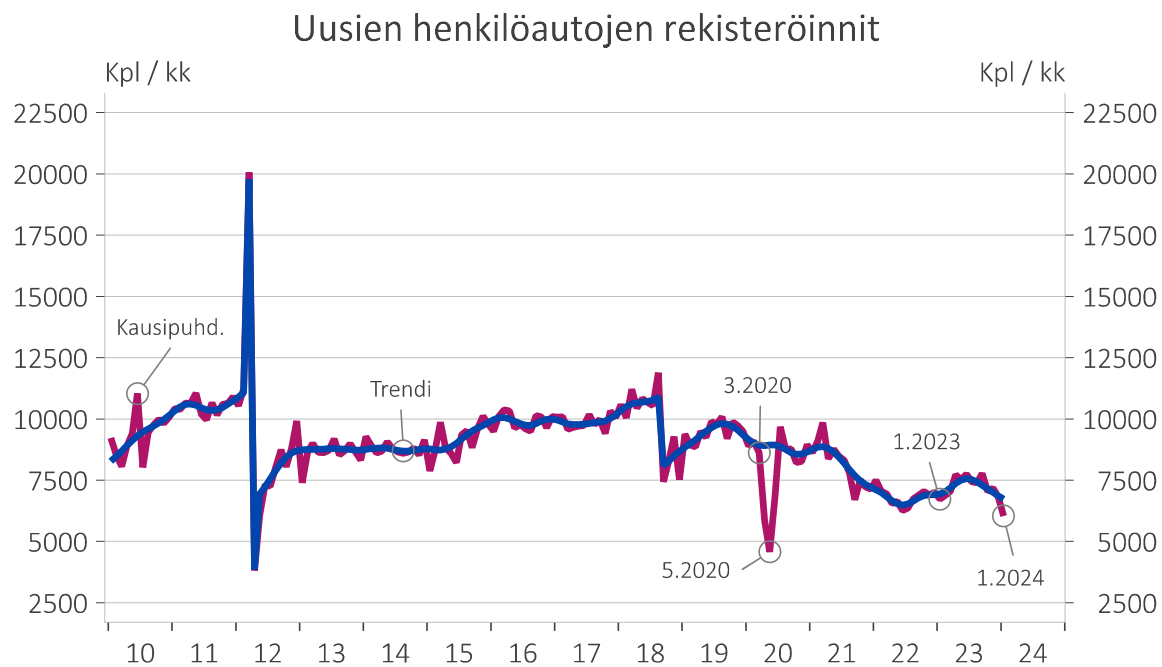
Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Vähittäiskauppa ei osoita piristymisen merkkejä – alamäki on kuitenkin loiventunut selvästi



Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit olivat tammikuussa yllättävän vähäisiä



Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Uudiskohteita myytiin vuonna 2023 peräti 82 % vähemmän kuin vuosina 2017-2021 keskimäärin



Uusien asuntojen myynti, Suomi, kausipuhd.



Lähde: Akava Works, KVKL ja Macrobond

Uusien asuntojen kauppa ei ole piristynyt.

Myymättömiä kohteita on väistämättä paljon.

Asuntorakentaminen piristyy vasta, kun uudiskohteiden menekki paranee.

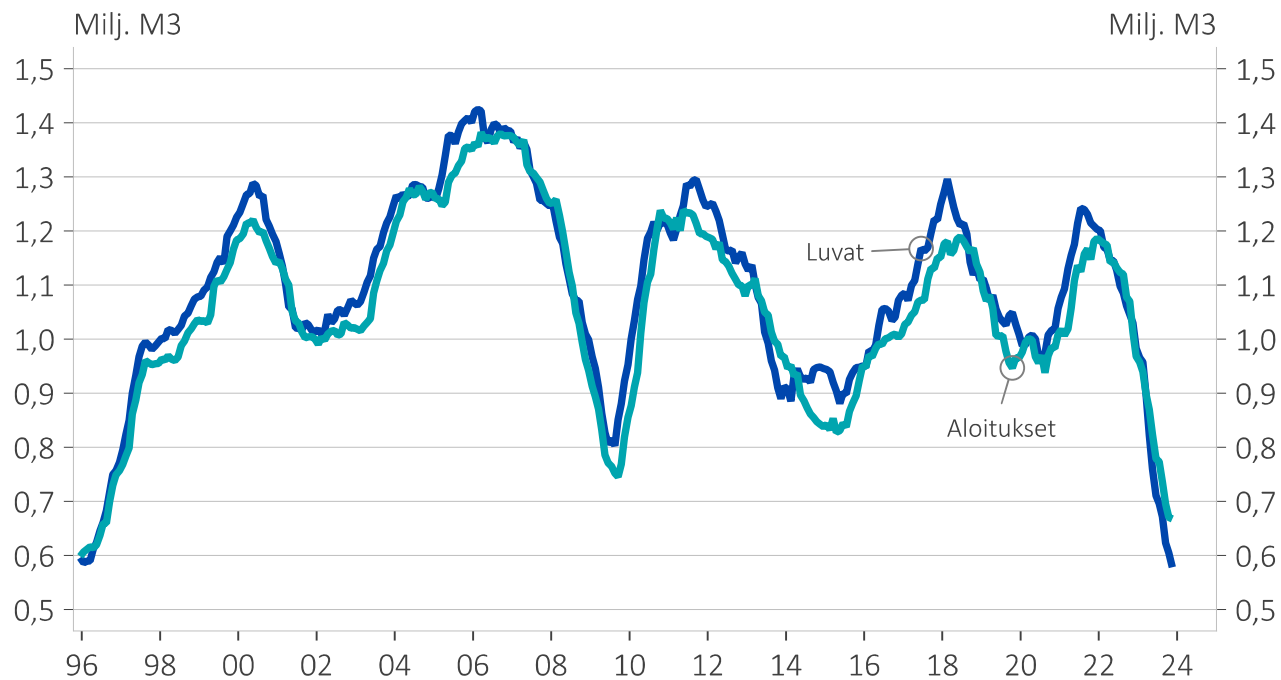
Rakennusalan ongelmat jatkuvat toistaiseksi.

Paina työllisyyttä ja investointeja.

Asuinrakentamisen lupakehitys ja rakentamisen aloitukset ovat 1990-luvun puolivälin tasolla



Asuinrakentaminen, 12 kk liukuva keskiarvo



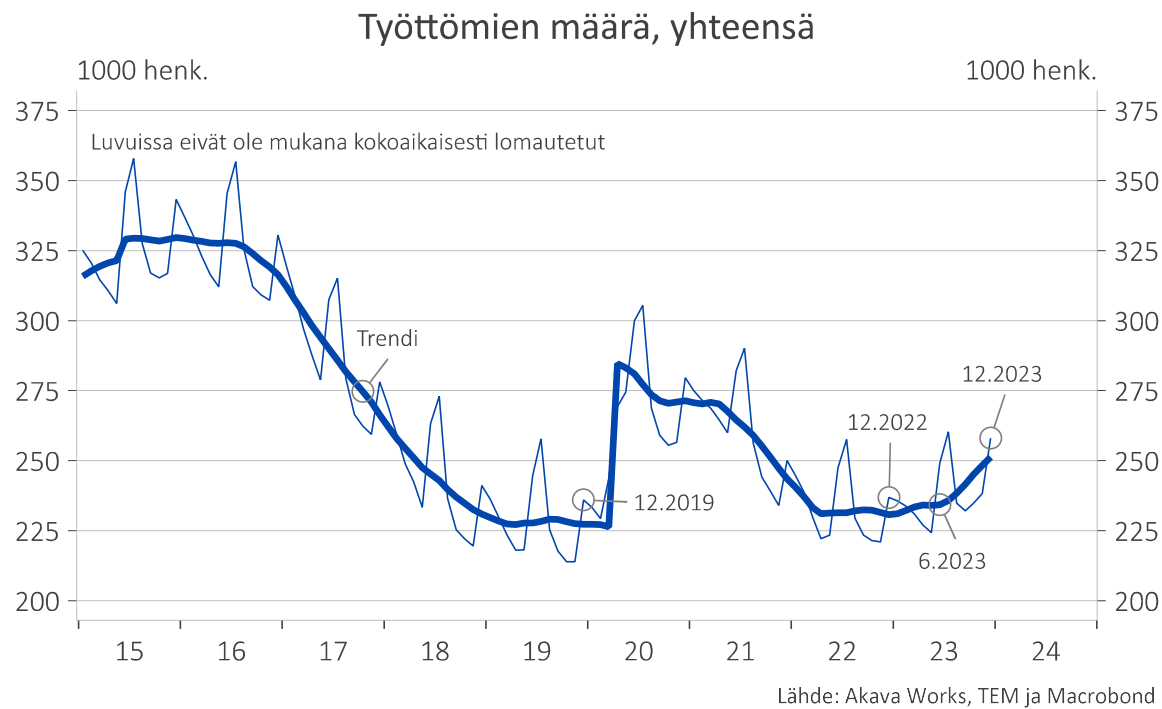
Lähde: Akava Works, Tilastokeskus ja Macrobond

Rakentamisen käännteet ovat usein nopeita – niin ehkä myös tällä kertaa.

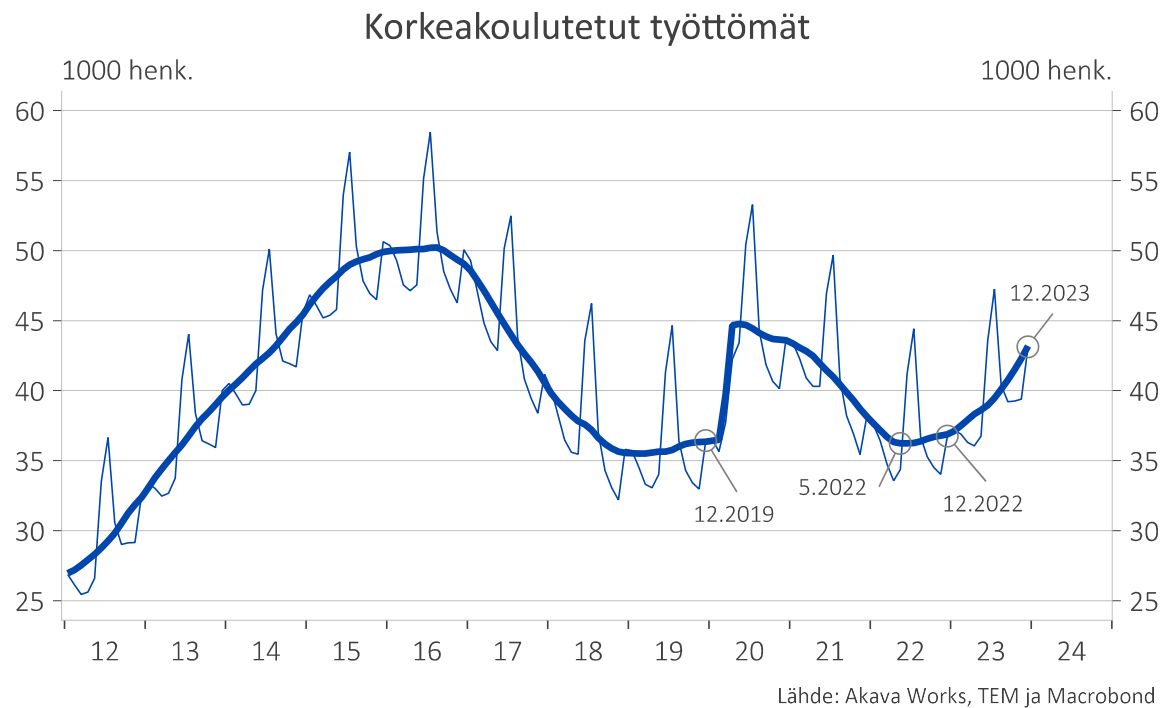
Nyt uusi nousu vaatii asuntovaraston myyntiä ja kotitalouksien palaamista ostolaidalle.

Sitä ennen heikentää rakennustarvikkeiden valmistusta ja tuontia, rautakauppaa, koneiden vuokrausta, suunnittelua yms.

Työttömyyden nousu alkoi kiihtyä viime kesänä – korona-ajan huippuun on toistaiseksi pitkä matka



Korkeakoulutettujen työttömyys on noussut jo puolitoista vuotta – koronahuippu 2-3 kk päässä?



Muilla kuin korkeakoulutetuilla työttömyyden nousu on ollut suhteellisesti vähäisempää.

Nousu antaa odottaa itseään

- Euroopassa on pieniä merkkejä luottamuksen paranemisesta.
- Heikko kysyntä painaa Suomen ulkomaankauppaa.
- Reaalinen ansiotaso nousee pudotuksen jälkeen.
- Asuntojen uudistuotannon myynti on sakannut pahasti.
- Korkeakoulutettujen työttömyys kohoaa ripeämmin kuin muiden.

Mukavaa viikonloppua!

Taloustuokio jälleen

1.3.2024 klo 13:15

**Akava
Works**